

עין משפט
נר מצוה

רמב"א א מ"י פ"ח מהל' זכיה ומתנה הל' י סמג עשין עג טו"ש"ע ח"מ ס' ערה סעיף ג:
רמב"ב ב מ"י שס הל' יד סמג עשין פה טו"ש"ע ח"מ ס' קלד סעיף ב וס' רע"ד:

רמב"ג ג' מ"י' שס' ופ"א מהל'
מכירה הלכה י"ו סמג
שם טו"ש"ע ח"מ ס' קלד
סעיף א':

דבמד ד מיי פ"א מהל'
זכיה הל' טו ופ"ה
מהל' גזילה הל' יא סמג שס
וס' עג טוש"ע שס וס'
שסט סעיף ז ח ט:

רבינו גרשום

[illegible]

נד:

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

וְשֵׁאִינָה מסוימת במצריה עד כּמָה. פִּי נִמָּה יִקְנֶה בִּמְחֹס אחד כְּדֹחַל חִייל דְּמֹרִי וְהִלְךְ פִּירוֹשׁ כְּשִׁיעוֹר מִדַּת תִּחְלֵס ^(א) וְהָן הִיוּ יוֹדְעִים מִדַּת תִּחְלֵס כִּמָּה הִיָּה אוֹרֶךְ שְׁלוֹ דְּבִשְׂדֵה גְדוּלָּה לֹא הִיוּ חוֹרְשִׁים מְחַמֵּה אֶחָד כֹּל אוֹרֶךְ הַשְּׂדֵה ^(ב) וְלֹא כִּפֵּי שִׁמְשִׁירוֹשׁ כִּמֵּד בָּקָר שׂוֹרֵה אֶחָת מִקָּלָה

הכי^ב ועוד דאמאי צעי והדר רק

שְׂמִינִיחַ וְעַתָּה חַמַּת חֶזֶק לֵבָא דְלָא דִּירָא
עוֹבֵד כּוֹכְבִּים מִכִּי מִטִּי וְזוּי יִדְיָה
אֶתְרָק כִּי־הִי פ־הָ עוֹבֵד לֵב קִינִי שֶׁל
עוֹבֵד כּוֹכְבִּים בְּכֶסֶף ^א דְלִאֲמַרְיָן בְּפִי־ס
^בקְדוּשִׁין (ד' יוֹסֵס) אֲשַׁכֵּן עוֹבֵד כּוֹכְבִּים
דְּכָל קִינִי בְּכֶסֶף וְלֹא רִחִים הֵיא לִפְי־
רִמָּה דְמַפְרָשׁ הֵס דּוֹקָא עֲבָד עֲבָרִי
קִמְרָם שְׂאִין בּוֹ קִי אַחֵר ^ג דְשַׁטֵּר לֹא
דְשַׁטֵּר בִּיה אֲפִי בְּשִׁירָלָא מֵלֵךְ מֵהֶסֶק
לֵאמֹר הַעֲבָרִי וְאִמָּה הַעֲבָרִי לֵאחֲרָהּ
לְאֵלָל עוֹבֵד כּוֹכְבִּים לֵדָא שִׁיךְ בִּיה
קְדוּשִׁין לִיכָא לְמִיִּלָּךְ מֵאֲחֵרָהּ וְעוֹד
מִיִּלָּא הֵס מִכְסָּךְ מִקְנָתוֹ בְּכֶסֶף הוּא
נִקְנָה וְאִינוּ נִקְנָה עֲבָדִים וְכֻלִּים
וְאִינוּ חִלְפִין מִשְׁמַע דִּיהָ עֲבָרִי
אִינוּ נִקְנָה לְאִפְּלִי כָל שׁוֹה דְסָף הוּא
מִמַּעַט הֵס מִכְסָּךְ אִי לֹא דְכַתִּיב יִשִׁיב
לְבוֹת שׁוֹה דְסָף כְּכֶסֶף אֵלָל עֲנֵלְמָא
אֲזוֹרִימָה דְלִדְרַבָּה אִין קִינִי שֶׁל עוֹבֵד
כּוֹכְבִּים בְּכֶסֶף אֵלָל בְּמִשְׁכֵּה וְיִחוּסָן
קִינִי ^דדְרִישׁ (בְּכּוֹרֹת י: א') מִדֵּי עֵמִיתָן
בְּכֶסֶף ^ההָ מִיד עוֹבֵד כּוֹכְבִּים בְּמִשְׁכֵּה ^ו

[illegible]

הדמלך מקום שמואל אמרה בדאמר כסמון והוא יקשה ליה דינא
אלא כשרעל דלכו דינא דמלכותא הוא אלף בחזקה נמי ליכול
הוא. ורז מעשי שמואל רבו: דורא ודורא קאמר. המס
מיעמרי. שדות טמונות שלא היו הבעלים ונתנין את המס
הדידי יתקן ונדעיה דמלכותא לא היה צידס דבעלים כח למחור
למנה מנה יתקן את הטקסא למלך ומלכא שמואל דדידי טקסא
ורובבינא מאחזיו ומכרה לעולם אימא לאם צא אחר והזיקה ב

וְשִׁאוּ מִסֻּיּוֹמָם בְּחִלְרֵיהֶם. אֵלֶּה בִּקְעָה הַדְּלוּהָ וּפְחוֹמָהּ לְשֹׁדֶת אַחֲרֵיהֶם
וְלִנְשׁוֹת הַרְדִּיעַ עַד כְּמֵה זָרִיךְ לְחַפּוֹר כְּהֵלָּה אֲלֵצָא דְרַב דָּרָא
וְדַרְיָ שֶׁשֶׁמֶלֶל לֹא חֲשִׁידָא מִסֻּיּוֹמָם טַפִּי מִשְׁקֵנָה מִסֻּיּוֹמָתָא דְלִפְטִילֵי
בְּמִסֻּיּוֹמָתָא קָאֵמֵר לֹא קֵנָה אֵלֶּה וְכ"ס בְּשִׁנְיָה מִסֻּיּוֹמָתָא. וְהָאֵל
מִפְרָשֵׁי שֶׁבְּעִינֵיךְ אַחֲרֵיהֶם וְלֹא יִשְׂרָאֵל
לֵי כֵלָּן: כְּדֹאֲלֵי סִיבָרָא דְמוֹרֵי וְהִדְרָא
וְהָאֵל יוֹד רַמְהָ אֲמָר רַב

כשיחזרו צמד בקר שורה אחת מקלה גבול השדה ועד קצוץ והדל ובחזרו יעשה עוד שורה אחת דהיינו שמי שריות על פני כל השדה משפחו את שפתו ממזרח למערב מתוך קר קנה כל השדה גם מן הפסון לדרום דכיון דהרש שמי שריות על פני כל אורך השדה או על רחבו כאליו חרש כולו עשה חזקין צו מלכא וזו סופו. כן נראה צביני: **אמר רב יהודה אמר שמואל נכסי העובד כוכבים.** שמכרם עובד כוכבים לישראל שקבל העובד כוכבים הדמים ממנו ועדיין לא החזיק בה ימצאו לו הקנות אותם: **הרי כן נמכר.** הפקר כדמפרש לקמן שאם קדם ישראל אחר והחזיק בה קנה כאליו הן נכסי הרג שמת. ויש מפרשין דמעות מיהא יחזר ללוקח ראשון ולי דין נראה כולל דאפי' לא הרי כן נמכר אלא וזה בהן לגמרי ואם יכול לוקח ראשון לדון עם העובד כוכבי' ולהוציא ממנו מעותיו יעשה ואם לאו יפסד. ומיין נראה צביני: **הוא שני ערש מיקרי דנכסי דליב לוקח ראשון וזו לא**

גרגר מעני המהפך בחברה ובא אחר ונטלה דמיקאר רשע ההוא אחר.
וסיפירם צריתו מנחל דלית הלכתא כשמואל ומשום דמיקר עליה אציי
אציי דשמואל דלמר דינא דמלכותא דינא ובא דר יוסף לתרן וקאסרו
לדאדא ואמר דעמולן אל אחרע שמואל דל"כ קשיא דשמואל דשמואל
דלמאר דינא דמלכותא דינא. ולי נראה דהלכתא כשמואל דהא רב נחמן
דדריינגא הוה והלכתא כותביה דצירי (מבטות ג:.) דן וותיה לקמיה וגם הכרה
לנאצי אנה לא ידענא עובדא הכי הוה כו' לא קשה לתרן מאחר דהוה
ממיתא רביה מעובדא: כי מטו וזוי לידיה. מן הלוקה: אספלק ליט.
העובד כוכבים שהרי כל קנינו על עובד כוכבים כנפס דלמאר"י כפ"ק
השקדו (דף יד.) ומשקלו המעות לגבי דידיה הויה מביירה גמורה
לשאלן יכילון עוד לחזור או צוה העובד לא קני בשמן מעות עד דלמא
כשעטרא לדיה כדאמרין בקדושין (טו.) וכדפרשית לעיל (ג.) דלפילוי מישראל
למאמר צריה לא קני צווי' עד שיכתוב לו את השטר וכ"ש מעובד כוכבים
דקסמם עובדי כוכבים אמסיהם הם ואין דעתמו לקנות בלא שטר והלכך
אין אתא משראל אחרניא רפס ביה פורתא מקמי אי קנה. ודוקא בלוקה
דמעובד כוכבים אכל לוקה משראל חבירי ויהי בלא קני לוקה עד דלמא
כשעטרא לדיה אחר מיהא אין יכול לקדם ולהחזיק שהרי עדיין ברשות מוכר
יקרימא שכל זמן שלא החזיק הלוקה או לא בלא השטר לירו יכילון שהיה
לחלוזר או צוה: כי אמר שמואל הכי. דקני ליה (ט) שני לארעא דעובד
כוכבים בחסות בלא שטר מן העובד כוכבים: והאמר שמואל דינא דמלכותא
דינא. כל מקום וארנוניות ומנהגותא על משפתי מלכים שרגילים להנהיג
במלכותם דינא הוא שכל בני המלכות מקבלים עליהם מלזונם חוקין
ההלך ומשפיותו והלכך דין גמור הוא ואין למחוק בזמנו חבירו ע"פ
חוק המלך הנאוג עמו"ס גול: ומלכא אמר. לא ליכול ארעא
שום מחזיק בהרעא אלא מא"כ ש' צידו שום מביירה מן המוכר או איש
יקנה זה המחזיק הואיל ואין לו שטר מן העובד כוכבים אלא לוקה לראשון
יקנה דינא דמלכותא לבי אחי שטריה דעובד כוכבים לדידי: אמר ליה אנה
לא ידענא. דר יוסף נמי כפ"ק הוה דיע לאה דלמר שמואל דינא דמלכותא
דינא וזה דקמיהדד ליה לאציי אנה לא ידענא כו' ודאי הויה יודע
ומירוח לדב אנה דעדיף ליה למימר עובדא אנה לא חשש לתרן ואציי
מהדד ליה דמהווא עובדא ליכא לנאמיי רביה ומיהו דר יוסף לא חזר בו
ובתא דינא דר יוסף לא ס"ל נמי דמר אציי ומלכא אמר לא ליכול
דורא דרעוא. שם מקום. לא נמי כפר לא רועים: אהא לקמיה דרב
לי משא אתה מצוה רביה דנכסי העובד כוכבים הן מן חבירו:
אך אלא מבדחין עממ' דלחיוה גופייהו. בעלים ראשונים לא הוו
אין בטל וזה השני שהחזיק קנה בדניא דמלכותא שהחזיקו
יכול ארעא בחזקה בלא שטרא אבל בקרקע שהיא ירושה לעובד
פליאן אותה מידו ומחזירין לראשון כשהיה לו השטר מן המוכר:

מסורת הש"ס

(א) [לקמן נה.] צ"ק קיג. גיטין
י: נדרים כח.

גליון הש"ס

נמרה אנא לא ידענא.
עירובין דף ז ע"ב וש"נ:
רשב"ם ד"ה הרי הן
במדבר כו' דהאי שני רשע
מקרי. עי' לעיל דף כא ע"ב
תוס' ד"ה מרחיקים:

זגהות הב"ח

(א) גמ' מירא דתרתי וחדל:
(ב) שם לו דיענא אלא
(ג) רשב"ם: (ד) רשב"ם
עובדא וסליח וכו' אלם מן
מכושו: (ה) ד"ה הרי הן
וכו' מירון דלכר הוא דל"ל
אלם לל דיענא אלא
עובדא וכו' הרי הן: (ו)
מאמר וכו' דקני ליה
הוא שני: (ז) תום' דקני
ליה וכו' מדת מלס דהם
וכו' ואלם כפ"ה שפי'
כשיחזרו וכו' מן קמא גבול
היה וכו' קמא: (ח) ד"ה
וישאל וכו' תבוע מיינה
מעמידי: (ט) תבוע דאם
הראשון:

מוסף רש"י

דינא דמלכותא. של עובדי
כוכבים (גיטין י:).

תוסף תוספות

[illegible]

